Norminio vidaus teisės akto pavadinimas	Finansinių instrumentų ir kitų tarifų stabilumą įtvirtinančių priemonių taikymo gamtinių dujų tarifų buitiniams vartotojams kainodaroje gairės
Proceso pavadinimas	Gamtinių dujų tarifų buitiniams vartotojams nustatymas
Proceso savininkas (padalinys)	Dujų didmeninės prekybos departamentas
Tvirtinančioji įmonė	UAB „Ignitis“
Tvirtinančio asmens pareigybė/ organas	Bendrovės vadovas
Įsigaliojimo data	Nuo patvirtinimo dienos

FINANSINIŲ INSTRUMENTŲ IR KITŲ TARIFŲ STABILUMĄ ĮTVIRTINANČIŲ PRIEMONIŲ TAIKYMO GAMTINIŲ DUJŲ TARIFŲ BUITINIAMS VARTOTOJAMS KAINODAROJE GAIRĖS

1. TIKSLAS IR TAIKYMO APIMTIS

1.1. Finansinių instrumentų ir kitų tarifų stabilumą įtvirtinančių priemonių taikymo gamtinių dujų tarifų buitiniams vartotojams kainodaroje gairės (toliau – Gairės) skirtos UAB “Ignitis” (toliau – Bendrovė) priimti išankstinius trumpalaikius ir ilgalaikius sprendimus, kurie leistų išlaikyti stabilesnius gamtinių dujų tarifus buitiniams vartotojams.
1.2. Gairės taikomos siekiant priimti išankstinius trumpalaikius ir ilgalaikius sprendimus ir kitas galimas priemones, padedančias valdyti gamtinių dujų įsigijimo kainų rizikas, derinant gamtinių dujų rinkos finansines priemones, fiksuojant gamtinių dujų kainas sutartyse su dujų tiekėjais.
1.3. Bendrovė šiose Gairėse nustatyta tvarka naudoja gamtinių dujų rinkos finansines ir kitas priemones, kurios jau yra arba bus ateityje įskaičiuojamos į gamtinių dujų įmonių aptarnaujamų buitinių vartotojų tarifus. Gairėse klasifikuojami ir detalizuojami sandoriai, numatomos sandorių kompetencijos ribos, Bendrovės patirtos sąnaudos, nauda vartotojams dėl naudojimosi gamtinių dujų rinkos finansinėmis priemonėmis.
1.4. Gairių taikymo tikslas – padėti valdyti dujų tiekimo ir dujų įsigijimo kainų rizikas, susijusias su buitinių vartotojų tarifais sudarant išankstinius trumpalaikius ir ilgalaikius sandorius bei taikant kitas galimas priemones, padedančias valdyti gamtinių dujų įsigijimo kainų rizikas.
1.5. Gairės numato Bendrovės atsakomybių ribas, veiksmus ir procesus, derinant rinkos finansines ir kitas priemones su Valstybine kainų ir energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba). Vadovaujantis šiomis gairėmis sudaryti sandoriai yra įvertinami pagal Gamtinių dujų tarifų buitiniams vartotojams nustatymo standartą (toliau – Metodika) nustatant dujų tarifus buitiniams vartotojams.
1.6. Šios Gairės skirtos ir taikomos Privačių klientų, Finansų ir veiklos palaikymo tarnyboms ir Dujų didmeninės prekybos departamentui.

2. SĄVOKOS

2.1. **Gamtinių dujų įsigijimo (produkto) kaina** –. tai gamtinių dujų įsigijimo kaina, kurią dujų tiekimo įmonė sumoka už gamtines dujas pagal galiojančiose gamtinių dujų pirkimo-pardavimo ir (ar) transportavimo sutartyse nustatytas dujų tiekimo formules ar konkrečias kainas, įskaitant SGD pakartotinio dujinimo, technologinių netekčių ir transportavimo iki mažos apimties SGD pakartotinio dujinimo įrenginio sąnaudas. Gamtinių dujų įsigijimo kainos skaičiavimo metu vertinami pagal Gairių nuostatas vykdomi sandoriai. Gamtinių dujų įsigijimo kaina skaičiuojama kiekvienam mėnesiui atskirai pagal įsigyjamų gamtinių dujų proporcijas.
2.2. **Gamtinių dujų rinkos finansinė priemonė** – finansinė priemonė, nurodyta Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo 3 straipsnio 15 dalies 5, 6, 7 punktuose, jeigu ta priemonė susijusi su gamtinėmis dujomis.

2.3. **Metodika** - UAB „Ignitis“ gamtinių dujų tarifų buitiniams vartotojams nustatymo standartas, pagal kurį yra nustatomi gamtinių dujų tarifai buitiniams vartotojams.
2.4. **Finansinių instrumentų ir kitų tarifų stabilumą įtvirtinančių priemonių taikymo sandoriai** – dujų tiekimo įmonės sudaromi sandoriai, sutartys, kurie daro įtaką buitiniams vartotojams tiekiamų gamtinių dujų kainoms bei pagal Metodiką nustatomo tarifo lygiui.
2.5. **Sandoris** - finansinių instrumentų ir kitų tarifų stabilumą įtvirtinančių priemonių taikymo sandoris, kuriuo siekiama fiksuoti gamtinių dujų įsigijimo kainas ateityje arba sumažinti dujų pirkimo sąnaudas pasitelkus finansinius ir kitus instrumentus.
2.6. **Trumpalaikis sandoris** – sandoris, kuris sudaromas tarifų galiojimo laikotarpiui ir/arba vienerių metų laikotarpiui nuo tarifų galiojimo pabaigos.
2.7. **Ilgalaikis sandoris** – sandoris, kuris sudaromas fiksuojant gamtinių dujų įsigijimo kainas vienerių – trejų metų laikotarpiui, nuo trumpalaikių sandorių laikotarpio pabaigos.
2.8. **Gamtinių dujų tarifas (toliau - Tarifas)** – kainų dedamųjų suma, kurią Buitiniai gamtinių dujų vartotojai moka pirkdami gamtinių dujų tiekimo paslaugą. Gamtinių dujų tarifą sudaro prognozuojama Gamtinių dujų (produkto), įskaitant SGD pakartotinio dujinimo ir transportavimo iki mažos apimties SGD pakartotinio dujinimo įrenginio sąnaudas, konkrečių perdavimo, skirstymo, laikymo, tiekimo, tiekimo saugumo papildomos dedamosios prie gamtinių dujų perdavimo kainų bei skirtumo tarp ankstesnio tarifų galiojimo laikotarpio prognozuotų ir faktinių gamtinių dujų (produkto) kainų suma. Tais pusmečiais, kai valstybė Buitiniams gamtinių dujų vartotojams taiko dalinį kainos kompensavimą, į galutinį Tarifą įskaičiuojama ir valstybės kompensacija. Gamtinių dujų tarifas yra dvinaris – jį sudaro pastovioji tarifo dalis (mėnesio mokestis) ir kintamoji tarifo dalis.
2.9. **Buitinis gamtinių dujų vartotojas (toliau – vartotojas)** –fizinis asmuo (ar kitas subjektas, įskaitant gyvenamųjų namų bendrijas, kurių galutiniai vartotojai pagal teisės aktus arba gamtinių dujų sektorių reguliuojančiųjų valstybės institucijų išaiškinimus yra buitiniai vartotojai), perkantis gamtines dujas asmeninėms, šeimos ar namų ūkio reikmėms, nesusijusioms su ūkine komercine ar profesine veikla.
2.10. Kitos Gairėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymas ir kiti Lietuvos Respublikos gamtinių dujų sektorių reglamentuojantys teisės aktai.

3. BENDROJI DALIS

3.1. Šios Gairės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu, Tarybos patvirtinta Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodika.
3.2. Sudarant finansinių instrumentų ir kitų tarifų stabilumą įtvirtinančių priemonių sandorius įvertinama, kad dujų tarifų buitiniams vartotojams skaičiavimai atliekami naudojant energijos vienetus (MWh), o taikomi tarifus perskaičiuojant į dujų tūrio matavimo vienetus (m^3).

4. SANDORIŲ DERINIMAS SU TARYBA

4.1. Trumpalaikiai sandoriai iš anksto nederinant su Taryba gali būti sudaromi ne didesnei nei 70 procentų apimčiai per dujų tarifų galiojimo laikotarpį buitiniams vartotojams reikalingo dujų kiekio, vertinant praėjusių metų atitinkamo periodo faktiškai suvartotą dujų kiekį. Bendrovė vertina, ar yra galimybė užfiksuoti reikiamą, žemiau matricoje nurodytą gamtinių dujų kainos, įskaitant tiesiogines faktines dėl sandorio patiriamas sąnaudas, lygį. Trumpalaikiai sandoriai sudaromi žingsnis po žingsnio, nuosekliai didinant fiksuotos dujų įsigijimo kainos dalį iki ne daugiau kaip 70 procentų, vadovaujantis šia sandorių sudarymo matrica:

Patvirtinta gamtinių dujų įsigijimo kaina Eur/MWh	Kainų skirtumas tarp patvirtintos gamtinių dujų įsigijimo kainos ir fiksuojamos kainos, %	Buitinių vartotojų portfelio dalis, %
Iki 25	Nuo 0 Iki +10 %	Fiksuojama iki 15% portfelio
Iki 25	Nuo -5 iki 0 %	Fiksuojama papildomi 15% (iki 30% portfelio)
Iki 25	Nuo -10 iki -5 %	Fiksuojama papildomi 20% (iki 50% portfelio)
Iki 25	**-10 % ir daugiau**	Fiksuojama papildomi 20% (iki 70% portfelio)
25-30	Nuo 0 Iki +7,5 %	Fiksuojama iki 15% portfelio
25-30	Nuo 0 iki -7,5 %	Fiksuojama papildomi 15% (iki 30% portfelio)
25-30	Nuo -7,5 iki -15 %	Fiksuojama papildomi 20% (iki 50% portfelio)
25-30	**-15 % ir daugiau**	Fiksuojama papildomi 20% (iki 70% portfelio)
30-35	Nuo 0 Iki + 5 %	Fiksuojama iki 15% portfelio
30-35	Nuo 0 iki -10 %	Fiksuojama papildomi 15% (iki 30% portfelio)
30-35	Nuo -10 iki -20 %	Fiksuojama papildomi 20% (iki 50% portfelio)
30-35	**-20 % ir daugiau**	Fiksuojama papildomi 20% (iki 70% portfelio)
35-40	Nuo 0 Iki + 2,5 %	Fiksuojama iki 15% portfelio
35-40	Nuo 0 iki -12,5 %	Fiksuojama papildomi 15% (iki 30% portfelio)
35-40	Nuo -12,5 iki -25 %	Fiksuojama papildomi 20% (iki 50% portfelio)
35-40	**-25 % ir daugiau**	Fiksuojama papildomi 20% (iki 70% portfelio
40-45	Nuo 0 Iki -5 %	Fiksuojama iki 15% portfelio
40-45	Nuo -5 iki -15 %	Fiksuojama papildomi 15% (iki 30% portfelio)
40-45	Nuo -15 iki -30 %	Fiksuojama papildomi 20% (iki 50% portfelio)
40-45	**-30 % ir daugiau**	Fiksuojama papildomi 20% (iki 70% portfelio)
45 ir daugiau	Nuo 0 Iki -10 %	Fiksuojama iki 15% portfelio
45 ir daugiau	Nuo -10 iki -20 %	Fiksuojama papildomi 15% (iki 30% portfelio)
45 ir daugiau	Nuo -20 iki -35 %	Fiksuojama papildomi 20% (iki 50% portfelio)
45 ir daugiau	**-35 % ir daugiau**	Fiksuojama papildomi 20% (iki 70% portfelio)

4.2. Ilgalaikiai sandoriai, iš anksto nederinant su Taryba, gali būti sudaromi ne didesnei apimčiai nei 50 procentų prognozuojamo buitiniams vartotojams reikiamo kiekio (vertinant praėjusių metų atitinkamo periodo faktiškai suvartotą dujų kiekį), laikotarpiui po trumpalaikių sandorių galiojimo pabaigos. Bendrovė vertina, ar yra galimybė užfiksuoti prognozuojamą gamtinių dujų įsigijimo kainą, įskaitant tiesiogines faktines dėl sandorio patiriamas sąnaudas, sandorių sudarymo matricoje numatytame lygyje, kai finansinė priemonė taikoma laikotarpiui po trumpalaikių sandorių galiojimo pabaigos. Ilgalaikiai sandoriai sudaromi žingsnis po žingsnio, nuosekliai didinant fiksuotos dujų įsigijimo kainos dalį iki ne daugiau kaip 50 procentų, vadovaujantis šia sandorių sudarymo matrica:

Patvirtinta gamtinių dujų įsigijimo kaina Eur/MWh	Kainų skirtumas tarp patvirtintos gamtinių dujų įsigijimo kainos ir fiksuojamos kainos, %	Buitinių vartotojų portfelio dalis, %
Iki 25	Nuo 0 Iki +10 %	Fiksuojama iki 10% portfelio
Iki 25	Nuo 0 iki -5 %	Fiksuojama papildomi 10% (iki 20% portfelio)
Iki 25	Nuo -5 iki -10 %	Fiksuojama papildomi 15% (iki 35% portfelio)
Iki 25	**-10 % ir daugiau**	Fiksuojama papildomi 15% (iki 50% portfelio)
25-30	Nuo 0 iki -2,5 %	Fiksuojama iki 10% portfelio
25-30	Nuo -2,5 iki -7,5 %	Fiksuojama papildomi 10% (iki 20% portfelio)
25-30	Nuo -7,5 iki -15 %	Fiksuojama papildomi 15% (iki 35% portfelio)
25-30	**-15 % ir daugiau**	Fiksuojama papildomi 15% (iki 50% portfelio)
30-35	Nuo 0 iki -5 %	Fiksuojama iki 10% portfelio
30-35	Nuo - 5 iki -10 %	Fiksuojama papildomi 10% (iki 20% portfelio)
30-35	Nuo -10 iki -20 %	Fiksuojama papildomi 15% (iki 35% portfelio)
30-35	**-20 % ir daugiau**	Fiksuojama papildomi 15% (iki 50% portfelio)
35-40	Nuo 0 iki -7,5 %	Fiksuojama iki 10% portfelio
35-40	Nuo -7,5 iki -15 %	Fiksuojama papildomi 10% (iki 20% portfelio)
35-40	Nuo -15 iki -25 %	Fiksuojama papildomi 15% (iki 35% portfelio)
35-40	**-25 % ir daugiau**	Fiksuojama papildomi 15% (iki 50% portfelio)
40-45	Nuo 0 Iki -10 %	Fiksuojama iki 10% portfelio
40-45	Nuo -10 iki -20 %	Fiksuojama papildomi 10% (iki 20% portfelio)
40-45	Nuo -20 iki -30 %	Fiksuojama papildomi 15% (iki 35% portfelio)

40-45	**-30 % ir daugiau**	Fiksuojama papildomi 15% (iki 50% portfelio)
45 ir daugiau	Nuo 0 Iki -12.5 %	Fiksuojama iki 10% portfelio
45 ir daugiau	Nuo -12.5 iki -25 %	Fiksuojama papildomi 10% (iki 20% portfelio)
45 ir daugiau	Nuo -25 iki -40 %	Fiksuojama papildomi 15% (iki 35% portfelio)
45 ir daugiau	**40 % ir daugiau**	Fiksuojama papildomi 15% (iki 50% portfelio)

4.3 Priklausomai nuo sandorių apimties ir jų įtakos Bendrovės perkamų gamtinių dujų įsigijimo kainai sandoriai su Taryba derinami iki sandorio sudarymo. Sandoriai iš anksto derinami su Taryba, jeigu:
4.3.1 sudaromų trumpalaikių sandorių apimtis viršija Gairių 4.1 punkte numatytą 70 procentų;
4.3.2 sudaromų ilgalaikių sandorių apimtis viršija Gairių 4.2 punkte numatytą 50 procentų;
4.3.3 nesant galimybės sudaryti sandorius mažesne gamtinių dujų įsigijimo kaina, nei numatyta Gairių 4.1 ir 4.2 punktuose;
4.3.4 sandoriai, susiję su gamtinių dujų įsigijimo kainų fiksavimu ilgesniam nei Gairių 2.7 punkte numatytam periodui;
4.3.5 sandoris nėra standartinis ir neminimas šiose Gairėse.
4.4 Fiksuojant buitinių vartotojų portfelio dalies dujų įsigijimo kainą taikant finansines išvestines priemones vienu sandoriu fiksuojamas dujų kiekis negali viršyti 50 % Gairių 4.1 ir 4.2 punktuose nurodytų dydžių.
4.5 Informacija apie Bendrovės sudarytus sandorius Tarybai teikiama du kartus per metus iki balandžio 1 ir spalio 1 dienos, laisva forma, kuri įvertina Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos 47 punkto nuostatas. Bendrovės sudarytų sandorių nauda, patiriamos sąnaudos vertinamos Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos nustatyta tvarka.
4.6 Vadovaujantis šiomis Gairėmis Bendrovės sudarytas ir su Taryba suderintas sandoris savo esme ir apimtimi tampa tarifų, taikomų buitiniams vartotojams, dalimi.

5. SANDORIŲ SĄNAUDŲ VERTINIMAS

5.1. Bendrovės tiekimo veiklos vartotojams sąnaudos skaičiuojamos pagal Metodiką. Faktinės sąnaudos sudarant Gairėse numatytus sandorius:
5.1.1. sandorio finansavimo sąnaudos;
5.1.2. užtikrinimo priemonių sąnaudos (palūkanų sąnaudos, susidariusios dėl pervestų depozitų pinigais, suteiktų garantijų sąnaudos ir kt.);
5.1.3. DU ir susijusios sąnaudos;
5.1.4. mokesčiai (prekybos mokesčiai, brokerio paslaugos, EMIR duomenų teikimo mokesčiai ir kt.);
5.1.5. kitos pagrįstos su sandoriais susijusios sąnaudos.
5.2. Gamtinių dujų įsigijimo kaina skaičiuojama kiekvienam mėnesiui pagal galiojančiose pirkimo – pardavimo sutartyse nustatytas kainas ir (ar) dujų biržoje įsigyjamų gamtinių dujų kiekių proporcijas, įskaitant SGD pakartotinio dujinimo ir transportavimo iki mažos apimties SGD pakartotinio dujinimo įrenginio sąnaudas bei Gairėse numatytų, buitiniams vartotojams skirtų, priemonių įtaką. Skaičiuojant faktinę gamtinių dujų įsigijimo kainą, įvertinami nupirktų gamtinių dujų, kurios buvo parduotos atitinkamą mėnesį, kiekiai ir sąnaudos, įskaitant finansinės išvestinės priemonės, skirtos buitiniams vartotojams, taikymo rezultatą, jeigu tokia priemonė buvo taikoma buitiniams vartotojams. Finansinės išvestinės priemonės (-ių), skirtos(-ų) buitiniams vartotojams, taikymo rezultatas, padalintas iš atitinkamu periodu buitiniams vartotojams parduoto gamtinių dujų kiekio, pridedamas prie faktinės gamtinių dujų įsigijimo kainos.

5.3. Finansinių instrumentų ir kitų tarifų stabilumą įtvirtinančių priemonių sandoriai sudaromi dėl visų buitinių vartotojų grupių, jų suvartojamų dujų kiekių apimtimi ir terminais, neišskiriant nei vienos buitinių vartotojų grupės.
5.4. Vadovaujantis Gairių, Metodikos ir (ar) sudarytų sandorių sąlygų pagrindu yra skaičiuojamas prognozuojamos dujų įsigijimo (produkto) kainos svertinis vidurkis.

6. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

6.1. Gairės yra tvirtinamos ir keičiamos Bendrovės vadovo sprendimu.
6.2. Gairės derinamos su Valstybine energetikos reguliavimo taryba ir įsigalioja nuo jų patvirtinimo dienos.